

КОМЕНТАРІ
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньо-професійної програми (ОПП)
64914 Хімія, другий рівень вищої освіти (магістерський), заочної форми навчання
спеціальність 102 – Хімія

Співпраця з експертною групою була змістовною, конструктивною та продуктивною. Ми щиро вдячні експертам за ґрунтовний аналіз та обговорення сильних сторін ОПП «Хімія». Обґрунтовані рекомендації експертної групи будуть опрацьовані та враховані, що дозволить покращити реалізацію ОПП та вдосконалити її у відповідності до цілей ОПП.

Водночас ми маємо певні коментарі і заперечення щодо окремих позицій звіту.

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
Критерій 1. Проєктування освітньої програми	
Недоліки Не підтверджується застосування практики подання пропозицій здобувачів освіти щодо підвищення якості ОПП через органи студентського самоврядування. Відсутній аналіз та конкретизація врахування досвіду аналогічних закордонних освітніх програм в аспекті визначення мети освітньої програми та програмних результатів навчання. Рекомендації Рекомендуємо робочій групі за результатами акредитаційної експертизи при наступному перегляді ОПП у 2026 році: - більш активно залучати здобувачів освіти та академічний персонал інших ЗВО до процедур обговорення і перегляду ОПП в аспекті визначення цілей і результатів навчання задля отримання конкретних пропозицій щодо удосконалення її змісту; - провести порівняльний аналіз закордонних магістерських програм, зокрема тих, які реалізуються у ЗВО-партнерах, з метою врахування сучасних світових тенденцій підготовки фахівців-хіміків.	Дякуємо за аналіз, але не можемо повністю погодитись із висловленим зауваженнями і пропозиціями. 1) Щодо практики подання пропозицій здобувачів освіти щодо підвищення якості ОПП через органи студентського самоврядування По перше, для здобувачів освіти за заочною формою навчання участь в органах студентського самоврядування є обмеженою через специфіку організації навчального процесу та зайнятість студентів за основним місцем роботи. Більшість здобувачів мають мінімальний час перебування на факультеті, що ускладнює регулярну комунікацію зі студентським парламентом. У 2025 році лише одна здобувачка виявила бажання долучитися до його діяльності. По-друге мінімальний термін існування програми (перший набір був здійснений у 2024 році) і невелика кількість здобувачів зводять до мінімуму вірогідність того що у здобувачів освіти могла виникнути потреба у висловленні пропозицій По-третє, пропозиції студентів щодо удосконалення освітнього процесу враховуються через безпосередні індивідуальні обговорення, анкетування та зустрічі з представниками робочої групи освітньої програми. І нарешті, вчетверте, діяльність органів студентського самоврядування (до складу яких входять студенти різних програм і курсів) зазвичай не спрямована на покращення конкретних програм – їх завданням є забезпечення умов навчання і самореалізації студентів в закладі в цілому.
Рівень відповідності Критерію 1.	Висновок ЕГ про відсутність аналізу і врахування досвіду аналогічних закордонних освітніх програм незрозумілий. Насправді, досвід аналогічних закордонних освітніх програм було

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
<i>Рівень В</i> Відсутній аналіз та конкретизація врахування досвіду аналогічних закордонних освітніх програм. Рекомендуємо робочій групі за результатами акредитаційної експертизи при наступному перегляді ОНП провести порівняльний аналіз закордонних магістерських програм, зокрема тих, які реалізуються у ЗВО-партнерах, з метою урахування світових тенденцій підготовки фахівців-хіміків, орієнтованих на подальшу наукову діяльність, впровадження сучасних технологій у освітній процес та розширення можливостей міжнародної кредитної мобільності для здобувачів освіти.	ретельно проаналізовано робочою групою під час розроблення та оновлення освітньо-професійної програми. Підтвердженням цього є активна міжнародна співпраця хімічного факультету, зокрема з Університетом Единбурга. Протягом 2024–2025 років стажування в цьому університеті пройшли викладачі, які забезпечують обов’язкові та вибіркові компоненти ОПП: проф. Алексєєв С.О., проф. Лампека Р.Д. та проф. Тананайко О.Ю. Отримані ними компетентності інтегровано у зміст освітніх компонентів: проф. Лампека Р.Д. впроваджує сучасні методики твердотілого ЯМР у курсі «ЯМР-спектроскопія в неорганічній хімії»; проф. Алексєєв С.О. використовує здобутий досвід роботи з аналітичним обладнанням у викладанні англomовної дисципліни «Методи встановлення структури хімічних сполук та матеріалів». Крім того, при визначенні мети та програмних результатів навчання враховано кращі практики міжнародних партнерів, із якими хімічний факультет підтримує сталі наукові та освітні зв’язки. Серед них — університети Франції (Тулуза, Страсбург, Гренобль, Анже, Нансі, Ліон, Діжон), Німеччини (Берлін, Констанц, Геттінген, Карлсруе, Дрезден, Дортмунд, Мюнстер, Франкфурт, Пірмазенс), Польщі (Вроцлав, Люблін), Словаччини (Пряшів), Великої Британії (Единбург, Бірмінгем), Італії (Болонья), США (Нью-Йорк, Пітсбург, Чикаго, Пулман, Бостон, Айова-Сіті, Таллахассі) — https://chem.knu.ua/ua/intern_collaboration Незрозумілою є рекомендація щодо забезпечення міжнародної кредитної мобільності здобувачів освіти — відповідні можливості на факультеті та в Університеті є, про що ЕГ інформували під час експертизи, але здобувачі освіти за заочною формою навчання фізично не можуть цими можливостями користатися через зайнятість на робочому місці
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:	
<i>Структурно-логічна схема не дозволяє прослідкувати логічну послідовність вивчення ОК та взаємозв’язок між ними.</i> <i>Перенасиченість обов’язковими ОК 1 семестру навчання та паралельне вивчення окремих ОК, які за змістом виступають пререквізитами одна до одної. Для більшості ОК спостерігається дисбаланс між складовими аудиторного навантаження, або єдиним видом аудиторних занять є лекції.</i> <i>Рекомендації</i>	Дякуємо за висловлені рекомендації Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми буде доопрацьована та представлена у більш зрозумілому вигляді. При формуванні навчальних планів на 2026–2027 н.р. буде переглянуто зміст окремих обов’язкових і вибіркових компонент з метою збільшення частки лабораторних, практичних та семінарських занять. Перерозподіл обов’язкових компонентів ОК 4, ОК 5 та ОК 6 буде розглянуто на засіданні методичної комісії хімічного факультету, зокрема буде враховано доцільність вивчення ОК 4 і ОК 5 у різних семестрах, а ОК 6 — протягом двох семестрів. Також планується розширити перелік вибіркових компонент, спрямованих на розвиток загальних компетентностей (ЗК7, ЗК10, ЗК13) і формування soft skills здобувачів. Також

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
ЕГ рекомендує при наступному перегляді ОПП і формуванні навчальних планів на 2026-27 н.р. робочій групі усунути наступні недоліки та неузгодженості: - виправити структурно-логічну схему ОПП; - передбачити вивчення обов'язкових компонентів ОК 4 і ОК 5 ОК 4 у різних семестрах, а ОК 6 впродовж двох семестрів; - додати до пакету вибіркових дисциплін ВК, які спрямовані на розвиток загальних компетентностей (зокрема ЗК7, 10, 13) і soft skills; - переглянути навчальний план та робочі програми низки обов'язкових і вибіркових дисциплін, збільшивши частку лабораторних, практичних або семінарських. занять. Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В	хочемо підкреслити, що розвиток soft skills ефективно забезпечується освітніми компонентами соціо-гуманітарного блоку – ОК1 (Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності) та ОК2 (Професійна та корпоративна етика).
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:	
Загальний аналіз щодо Критерію 3:. Недоліки Слабкі сторони та недоліки за критерієм 3 не виявлені. Рекомендації Менеджменту ОПП до початку вступної кампанії 2026-27 н.р. доповнити програму вступного фахового випробування з хімії чіткими критеріями оцінювання відповідей вступників і прикладами завдань до екзаменаційних білетів. Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В	Програма вступного фахового випробування розміщена на сайті хімічного факультету: https://chem.knu.ua/upload/PVV_MagZF_2025.pdf і містить детальний опис системи оцінювання у розділі Пояснювальна записка. Ми врахуємо побажання експертної комісії і програма буде доповнена прикладом екзаменаційного квитка.
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	
Недоліки В РП, відсутня інформація щодо форм і видів самостійної роботи, критеріїв її оцінювання. Невисока імплементація в змісті обов'язкових ОК результатів	Не погоджуємося із зауваженням. 1. Форми та види самостійної роботи здобувачів освіти детально визначені у робочих програмах кожної освітньої компоненти. Виконання самостійної роботи контролюється викладачами в межах передбачених форм поточного та підсумкового контролю (аналіз

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
особистих наукових досліджень НПП. Рекомендації НПП у термін до 31.08.2026 р. доповнити РП інформацією щодо форм і видів самостійної роботи здобувачів ВО, критеріїв її оцінювання; доповнити перелік рекомендованої літератури власними публікаціями, що опубліковані у виданнях, включених до переліку фахових видань України, наукометричних баз WoS, Scopus, Index Copernicus (зادля унаочнення участі у науково-дослідних та прикладних дослідженнях в межах ОК). Активізувати діяльність щодо популяризації серед здобувачів освіти програм міжнародної академічної мобільності; стимулювати їх участь у програмах міжнародного обміну Рівень відповідності Критерію 4. <i>Рівень В</i>	наукових статей, підготовка доповідей, виконання кейс-завдань, розв'язування типових задач тощо). Зауваження щодо критеріїв оцінювання самостійної роботи незрозуміле – вона й не повинна оцінюватись, має оцінюватись і належним чином оцінюється рівень досягнення результатів навчання, незалежно від того яким чином ці результати набувалися. 2. Усі науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання за ОПП, активно займаються науковою діяльністю, мають публікації у фахових і рейтингових міжнародних виданнях, зокрема індексованих у базі Scopus. В хімічній академічній традиції власні публікації зазвичай не включаються безпосередньо до переліку рекомендованої літератури, однак результати наукових досліджень викладачів широко використовуються в освітньому процесі — під час лекцій, лабораторних занять, підготовки курсових і кваліфікаційних робіт. Таким чином, рівень інтеграції сучасних наукових досягнень у зміст освітньо-професійної програми є достатнім і відповідає сучасним вимогам. 3. Не погоджуємося із зауваженням. Для здобувачів освіти за заочною формою навчання участь у програмах міжнародної академічної мобільності є практично неможливою (як мінімум – абсолютно обмеженою) через зайнятість студентів за основним місцем роботи. Взагалі ця програма орієнтована на тих здобувачів освіти які поєднують навчання з професійною діяльністю за фахом, а від так у них немає можливості брати участь у довготривалих програмах обміну або стажуваннях за кордоном. Водночас викладачі, які забезпечують реалізацію освітньої програми, активно беруть участь у міжнародних наукових і освітніх проєктах, стажуваннях та програмах академічної мобільності (зокрема в університетах Великої Британії, Німеччини, Франції, Польщі, США), що сприяє безпосередньому впровадженню кращих європейських практик у навчальний процес. Таким чином, міжнародний досвід реалізується насамперед через академічну мобільність науково-педагогічних працівників і транслюється здобувачам освіти під час навчання 4. Згідно затвердженого в Університеті Положення інформація щодо можливості перезарахування результатів освіти, отриманих у неформальній освіті наводиться в РП виключно у тих випадках коли викладач вважає що він може рекомендувати конкретний курс на конкретній платформі (викладач детально знає рівень і обсяг матеріалу який опановується за відповідною програмою і має довіру до засобів контролю на ній). У всіх

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	інших випадках жодної додаткової інформації, крім тої яка міститься у затвердженому Положенні (https://senate.knu.ua/?p=2271), до робочих програм не вноситься
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність.	
Недоліки Відсутні критерії оцінювання для поточного, семестрового контролю та підсумкової атестації, а також відсутня інформація щодо опитування здобувачів даної ОПП стосовно чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів. В РП відсутня чітка та зрозуміла інформація щодо критеріїв оцінювання самостійної роботи. ЕГ рекомендує до 31.08.2026 р. запровадити опитування здобувачів 1 та 2 курсу магістратури ОПП "Хімія" стосовно якості освітнього процесу на ОПП, зокрема стосовно доступності, чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів. У наданої ЕГ (Таблиця 1, ОК 9. Кваліфікаційний іспит) Програмі комплексного іспиту відсутня інформація про зміст програми іспиту, критерії оцінювання результатів складання іспиту та процедура організації комплексного іспиту. Рівень відповідності Критерію 5. <i>Рівень В</i>	1. Зауваження незрозуміле, адже самостійна робота контролюється викладачами в межах передбачених форм поточного та підсумкового контролю щодо досягнення запланованих результатів навчання (іспити, контрольні роботи, аналіз наукових статей, підготовка доповідей, виконання кейс-завдань, розв'язування типових задач тощо), інформація про ці види контролю визначені в РП. 2. Згідно базових принципів соціологічних досліджень результати анонімних опитувань для груп чисельністю менше 25 осіб не є статистично репрезентативними та не забезпечують достовірності узагальненого аналізу (в окремих випадках соціологи допускають можливість отримання якісної, але не кількісної, оцінки в групах більше 10 осіб). Враховуючи специфіку освітньо-професійної програми, де кількість здобувачів освіти є невеликою (менше 10 осіб; за ОПП у 2024 році навчається 9 здобувачів, у 2025 році — 5 здобувачів), врахування думки здобувачів освіти в межах програми здійснюється в межах індивідуальних та групових обговорень у форматі фокус-груп, що дозволяє отримати більш змістовні й адресні пропозиції щодо вдосконалення освітніх компонентів. Публікація результатів таких обговорень або опитувань на сайті факультету вважається недоцільною з міркувань збереження анонімності та забезпечення об'єктивності оцінювання якості викладання. 3. Програму кваліфікаційного іспиту https://chem.knu.ua/upload/Progr_kompl_isp_mag_102_khim_zaochna_2025.pdf буде розширено відповідно до наданих пропозицій. Водночас, присвоєння кваліфікаційному іспиту кредитів ЄКТС протирічить базовому принципу визначення навантаження здобувача у кредитах ЄКТС – кредити є універсальним виміром середніх затрат праці на опанування результатів навчання. Під час кваліфікаційного іспиту (як і під час будь-якого іншого іспиту) здобувач освіти не опановує результатів навчання – під час кваліфікаційного іспиту здійснюється незалежна перевірка рівня досягнення визначених результатів навчання. До речі, під час ЄДКІ за програмами із спеціальностей які надають доступ регульованих професій (Право, Медицина, Технології медичної діагностики, Кібербезпека і захист інформації тощо) здобувачам освіти за них

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
	жодних кредитів не присвоюється. З тих самих причин кваліфікаційний іспит і не може знаходитись у переліку обов'язкових компонент ОПП – там перелічені компоненти програми опанування яких необхідне для досягнення визначених програмою результатів навчання.
Критерій 6. Людські ресурси:	
Слабкі сторони у контексті Критерію 6 відсутні. Рівень відповідності Критерію 6. <i>Рівень А</i>	Дякуємо ЕГ за високу оцінку функціонування ОПП «Хімія».
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:	
Недоліки Слабкі сторони та недоліки за критерієм 7 не виявлені. Рекомендації Продовжувати розвивати матеріально-технічну базу та покращувати умови навчання Рівень відповідності Критерію 7. <i>Рівень В</i>	Дякуємо за рекомендацію. Розвиток матеріально-технічної бази є повсякчасною турботою всіх дослідників-природничників.
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:	
Недоліки Наявні опитування здобувачів вищої освіти не в повній мірі охоплюють актуальні аспекти оцінювання якості освітніх компонентів та викладацької діяльності, що ускладнює об'єктивне визначення відповідності курсів високим стандартам якості. Рекомендації Запровадити до початку наступного навчального року постійну практику анонімного опитування здобувачів вищої освіти щодо якості викладання освітніх компонентів і роботи викладачів, із можливістю залишати пропозиції щодо вдосконалення курсів, та щонайменше один раз на семестр публікувати узагальнені результати опитувань на сайті факультету.	Зауваження не зовсім зрозуміле, адже насправді КНУТШ проводить щорічне анкетування та опитування В КНУ ім. Тараса Шевченка моніторингом ОПП займаються відділ забезпечення якості, який керується в своїй діяльності “Положенням про Відділ забезпечення якості” (https://knu.ua/pdfs/departments/eqad/Polozhennia-providdil-zabezpechennia-yakosti-osvity.pdf) та “Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ ім. Тараса Шевченка” (https://knu.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-andeducational-process.pdf), а також гарант ОПП. Університет потужно, півтора десятки років, на належному науковому рівні, розвиває систему опитувань здобувачів: а) опитування за результатами вивчення дисципліни (що семестру, ініціюються викладачами); б) фокус-групи за результатами семестру (проводяться гарантом з кожним курсом, якісні, не передбачають репрезентативності, хоча по факту такими є); в) опитування студентів випускного курсу щодо якості ОП загалом (проводяться Навчальною лабораторією соціологічних та освітніх досліджень);

Звіт експертної групи	Коментар КНУТШ
Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В	г) загальноуніверситетське дослідження UNIDOS для 1 курсу, 2-4 курсу; Узагальнені дані щодо опитувань публікуються вже понад 10 років. Підкреслюємо, що результати анонімних опитувань не є статистично репрезентативними для груп, кількістю менше 25 осіб та не забезпечують достовірності узагальненого аналізу. Врахувати думку випускників представленої ОПП не є можливим – жодного випуску ще не було, опитування її здобувачі освіти випускного курсу проходитимуть у грудні місяці цього року. Водночас маємо зауважити, що публікація даних опитувань в більшості провідних університетів регулюються вимогами етичних кодексів або інших внутрішніх документів, згідно яких публікація деталізованих (щодо персоналій, дисциплін тощо) даних є неетичною і забороненою (несумісною із статусом працівника відповідного університету)
Критерій 9. Прозорість та публічність:	
Недоліки Не виявлені. Рекомендації Продовжувати більш активно та систематично наповнювати сторінку факультету інформацією та матеріалами, пов'язаними з висвітленням усіх аспектів реалізації ОПП. Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В	